

Федоренко Н.І.
196819@ukr.net
кандидат соціологічних наук, доцент,
доцент кафедри соціології
факультету управління персоналом,
соціології та психології
ДВНЗ «Київський національний економічний університеті
імені В. Гетьмана» м.Київ, Україна

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ЕТИЧНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСУ «ПРОФЕСІЙНА ТА КОМУНІКАТИВНА КУЛЬТУРА СОЦІОЛОГА»

Сьогодні вищі навчальні заклади намагаються готувати мобільних, контактних, впевнених, оперативних, відповідальних, інноваційних та всебічно розвинених спеціалістів, які зможуть швидко адаптуватися до умов сучасного ринку праці. Водночас студенти бажають отримати вищу освіту, яка зможе дати не тільки базові фахові знання, а й певні компетенції, що допоможуть їм швидше зорієнтуватися в їх роботі та краще проявити себе. Сучасні роботодавці наголошують на певних компетенціях та особистісних якостях та вміннях, які мають бути сьогодні у молодого фахівця: відповідальність, дисциплінованість, креативність, ініціативність, цілеспрямованість, наполегливість, порядність, різнобічність інтересів, активна життєва позиція, бажання працювати на результат, професіоналізм. Необхідними є також вміння ефективно спілкуватися у колективі, презентувати себе та результати своєї роботи, вміння переконувати співрозмовника та відстоювати свою точку зору, вміння вирішувати складні ситуації, швидко адаптуватися до нових умов та знаходити вірні рішення, вміння організовувати роботу та працювати у команді.

Курс «Професійна та комунікативна культура соціолога», який входить до циклу професійної підготовки соціологів, спрямований на комплексне ознайомлення студентів з головними аспектами професійної, етичної і комунікативної культури фахівця і формування у студентів системи необхідних професійно-етичних компетенцій.

Професійна культура фахівця впливає на усі сторони життя суспільства. Одним з головних показників професійної культури є комунікативна культура спілкування як засіб забезпечення ефективності трудової діяльності особистості. Професійна культура характеризується також взаєморозумінням, дотриманням загального і службового етикету, норм і правил людського гуртожитку і поведінки.

Під час викладання курсу «Професійна та комунікативна культура соціолога» важливу роль для формування необхідних компетенцій у студентів відіграє використання інноваційних технологій навчання. Інновації в освіті – це процес творення, запровадження та поширення в освітній практиці нових ідей, засобів, педагогічних та управлінських технологій, у результаті яких підвищуються показники (рівні) досягнень структурних компонентів освіти. При проведенні занять зі студентами використовуються тренінгові технології та мультимедійні інформаційні технології, що базуються на програмних продуктах самого широкого призначення. Тренінгові технології допомагають студентам не тільки швидко та ефективно оволодіти необхідними теоретичними знаннями, а й формують у них необхідні їм уміння і навички інтерактивної взаємодії.

Однією з беззаперечних переваг мультимедійних інформаційних технологій є можливість розроблення на їх основі інтерактивних комп'ютерних презентацій, які студенти створюють, опрацьовуючи різні теми курсу «Професійна та комунікативна культура соціолога». Мультимедійна інформація відрізняється чіткістю, лаконічністю, доступністю. У процесі роботи з

нею студенти формують уміння аналізувати інформацію, висловлювати власну думку, вдосконалюють навички роботи на комп'ютері.

З ціллю формування професійно-етичних умінь та навичок студенти на заняттях працюють з кейсами, які допомагають розкривати і аналізувати головні аспекти професійної та комунікативної культури соціолога. Етичні виміри професіоналізму соціолога, моральні вимоги професії студенти опановують під час вивчення Кодексу професійної етики соціолога. На семінарських заняттях у групових дискусіях студенти аналізують етичні норми організації професійної діяльності і трудових відношень; етичні норми науково-дослідної діяльності; етичні норми наукового спілкування (публічні виступи, презентація результатів соціологічних досліджень і наукові публікації) та інші аспекти професійно-етичної діяльності соціолога. Важливою складовою курсу є оволодіння різними прийомами комунікативної культури у професійному спілкуванні та технологіями професійної самоорганізації.

На заняттях використовуються також методики, які можуть поєднувати разом тренінгові і мультимедійні технології. До таких інновацій можна віднести – відеотренінг. Така методика роботи ефективно доповнює та підкріплює сприймання нової інформації та її аналіз. Зазвичай відеотренінг використовується після усного виступу викладача по темі. Фрагменти відеозапису також можуть слугувати як ілюстрації у процесі міні-лекції.

Ефективне використання інноваційних технологій навчання під час викладання курсу «Професійна та комунікативна культура соціолога» допомагає сформувати у майбутніх соціологів необхідні їм професійно-етичні та комунікативні компетенції, а саме: швидко орієнтуватися у ситуації взаємодії, діагностувати і розв'язувати складні взаємозв'язки, привертати увагу співрозмовника та справляти позитивне враження; аргументовано вибирати рішення щодо моральних дилем у професійній діяльності за фаховим спрямуванням; аналізувати та вирішувати етичні проблеми в різних професійних контекстах; приймати етично виважені рішення в складних ситуаціях професійної взаємодії; демонструвати навички командної роботи у процесі вирішення фахових завдань та демонструвати вміння професійної самоорганізації.

2.7. Оціночні дослідження в соціальній сфері: теорія та практика

О.М. Поплавська
oksanadom@ukr.net

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри управління персоналом та економіки праці
факультету управління персоналом,
соціології та психології

ДВНЗ «Київський національний економічний університеті імені В. Гетьмана»
м.Київ, Україна

ОЦІНЮВАННЯ БЛАГОПОЛУЧЧЯ НАСЕЛЕННЯ ЯК СОЦІО-ЕКОНОМІЧНА ПРОБЛЕМА

Незаперечним є факт того, що людина – центральний об'єкт і суб'єкт економіки. Вона ефективно реалізуючи себе на ринку праці, продукує нові товари і послуги, у той самий час та сама людина є споживачем послуг і товарів, що виробляються іншими особами. Тобто чим більш матеріально забезпеченою є людина, тим більше вона стимулює виробництво нових